

Dosarul nr. 3r-84/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Nina Traciuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei,
împotriva încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale
împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 8 mai 2019 Nina Traciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ
și obligarea recalculării și achitării pensiei.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,
a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost anulată în tot decizia/refuzul
Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-874/19 din 18 aprilie 2019. A fost
obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite Ninei
Traciuc, începând cu data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești, diferența
la pensie, pentru perioadele: 1 aprilie 2015 - 1 ianuarie 2016; 1 ianuarie 2016 - 1
ianuarie 2017; 1 ianuarie 2017 - 1 ianuarie 2018; 1 ianuarie 2018 - 16 iulie 2018, din
salariul funcției de judecător al Curții de Apel și respectiv, ținându-se cont de
mărimea acestuia.

La 12 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel
împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat
inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii
din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că a fost
depus peste termenul prevăzut de art.232 alin.(1) Cod administrativ.

La 24 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs
împotriva încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a declarat că apelul depus cu omiterea termenului de o zi, s-a datorat unei circumstanțe care nu a depins de voința Casei Naționale de Asigurări Sociale și anume faptului că, reprezentantul desemnat pentru a reprezenta interesele instituției, s-a aflat în concediu medical.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și adoptarea unei noi încheieri prin care să fie repusă în termen și admisă spre examinare cererea de apel a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 29 ianuarie 2020, fiind notificată recurentului la data de 10 februarie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție al scrisorii recomandate (f.d.103).

Astfel, recursul din 24 februarie 2020, este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că a fost depus peste termenul prevăzut de art.232 alin.(1) Cod administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin.(1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Conform art.63 alin.(1) Cod administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.259-266 din Codul civil.

Potrivit art. 261 alin. (1) și (2) din Codul civil (art.385 Cod civil în redacția din 1 martie 2019), dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă

începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră oportun de a reitera și prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, care statuează că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În corespundere cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din interpretarea coroborată a acestor prevederi legale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele dosarului s-a constatat că, la 11 noiembrie 2019 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Nina Traciuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a fost prezent, însă a fost legal citat despre ședința de judecată din 29 octombrie 2019, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexate la dosar (f.d. 68). Totodată, prin cererea din 29 octombrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d.72).

Actele cauzei atestă că, la 12 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fără solicitarea de repunere în termen.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenul de depunere a apelului și-a început curgerea la 12 noiembrie 2019, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 11 decembrie 2019, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, pe când cererea de apel a fost depusă la 12 decembrie 2019, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art. 232 alin.(1) Cod administrativ. Or, legiuitorul a determinat că dreptul la depunerea apelului este limitat la un anumit interval și anume 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate, ceea ce în prezenta cauză, la depunerea apelului, nu s-a solicitat.

La caz, nu poate fi reținut argumentul recurentului cu referire la faptul că termenul de depunere a apelului a fost omis din motiv că reprezentantul desemnat pentru a reprezenta interesele instituției, s-a aflat în concediu medical, or, Casa Națională de Asigurări Sociale este o persoană juridică, care are mai mulți angajați, iar aflarea unui reprezentant în concediu medical nu demonstrează imposibilitatea atacării hotărârii judecătorești și în consecință, temeinicia cererii de repunere în termen.

În context, este de notat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ remarcă și faptul că, Casa Națională de Asigurări Sociale fiind în cunoștință despre existența prezentului litigiu, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în cazul acceptării unui apel tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în carte înalta Curte a arătat, că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

La acest capitol, jurisprudența CtEDO statuează că prin neprezentarea motivelor pentru repunerea în termenul de prescripție pentru efectuarea unui act procedural, se încalcă dreptul la un proces echitabil (hotărârea din 14.11.2006, cauza Melnic contra Moldovei § 42, cererea nr.6923/03), iar „în răutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice” (hotărârea din 18.06.2008, cauza SRL Dacia c. Moldovei, cererea nr. 3052/04, § 77).

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ respinge argumentele formulate în recurs, deoarece acestea sunt neîntemeiate și lipsite de suport legal.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține încheierea din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Traciuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan